

قىيىن ۋاقىتقا تاقابىل تۇرۇشنىڭ 14 نۇسۇلى

بىلىغۇمار (ئەركىن سىدىق)

2014 - يىلى 8 - ئاينىڭ 29 - كۈنى

ئېلىكتىپ ئىشلىگۈچى : مەنزىل گۈرۈپپىسى

بىز ھەممىمىز ئوخشىمىغان دەرىجىدىكى قىيىن ئەھۋاللارغا ئۇچراپ تۇرىمىز. مەسىلەن، بىر قەدىرلىك كىشىمىزنىڭ ۋاپات بولۇشى، ئۆزىمىزنىڭ ياكى بىرەر يېقىنىمىزنىڭ بىرەر ۋەقەگە ئۇچرىشى، ئاجرىشىش، بالىنىڭ بىرەر يامان ئەھۋال تۇغدۇرۇشى، ئوقۇش ۋە خىزمىتىمىزدىكى ئوڭۇشسىزلىق، قىلغان بىر تەۋەككۈلچىلىكىمىزنىڭ مەغلۇپ بولۇشى، ۋە باشقىلار. مېنىڭچە ئاشۇنداق قىيىن ئەھۋاللارنى باشتىن كەچۈرۈۋاتقان ۋاقىتنى «قىيىن ۋاقىت» دەپ ئاتىساق خاتالاشمايمىز. بىر قىسىم كىشىلەر ئاشۇنداق قىيىن ۋاقىتقا تاقابىل تۇرۇشنىڭ بەزى ياخشى چارىلىرىنى تېپىپ چىققان بولىدۇ. يەنە بىر قىسىم كىشىلەر بولسا ئاشۇنداق ۋاقىتتا نېمە ئىش قىلىشنى بىلەلمەي يۈرۈۋاتقان، بەزىلىرى ھەتتا چۈشكۈنلىشىش يولىغا قاراپ ماڭغان بولىدۇ. زامانىۋى ئىلىم-پەنلەرنىڭ ئىچىدە ئاشۇنداق قىيىن ۋاقىتلارغا قانداق قىلغاندا ئۈنۈملۈك تاقابىل تۇرغىلى بولىدىغانلىقىنى مەزمۇن قىلغان ئىلىمىمۇ بار. مەن مەزكۇر ماقالىدا مۇتەخەسسسلەر ئوتتۇرىغا قويغان، قىيىن ۋاقىتقا تاقابىل تۇرۇشنىڭ 14 نۇسخىسىنى تونۇشتۇرۇپ ئۆتمەن.

مەن بۇ قېتىم پايدىلانغان ماتېرىيال، ماگىستىرلىق ئۇنىۋانى بار مارگارىتا تارتاكوفسكى (Margarita Tartakovsky) كۆپلىگەن مۇتەخەسسسلەرنىڭ نەزەرىيىلىرىگە ئاساسەن تەييارلىغان بىر پارچە ئىنگلىزچە «پىسخولوگىيە مۇتەخەسسسلەرنىڭ پىكىرلىرى: قىيىن ۋاقىتلارغا تاقابىل تۇرۇشنىڭ 14 نۇسخىسى» دېگەن ماقالە بولۇپ [1]، بۇ ماقالە «پىسخولوگىيە مەركىزى» دەپ ئاتىلىدىغان بىر تور بەتتە ئېلان قىلىنغان. بۇ تور بەت روھىي ساغلاملىق ھەققىدىكى ئىنتېرنېت دۇنياسىدىكى ئەڭ چوڭ ۋە تارىخى ئەڭ ئۇزۇن بولغان ئىجتىمائىي تور بەت بولۇپ، ئاشۇ تور بەتتە دېيىلىشىچە، ئۇلار ھازىرغىچە جەمئىي 175 مىليوندىن كۆپرەك كىشىلەرگە ياردەم قىلىپ بولغان. بۇ تور بەتتىكى ئۇچۇرلارنى تەمىنلەيدىغانلارنىڭ ھەممىسى روھىي ساغلاملىق كەسپىي خادىملىرى بولۇپ، ئۇلارنىڭ يەنە 200 دىن ئارتۇق ياردەمچى گۇرۇپپىلىرىمۇ بار ئىكەن. تارا پاركېر ئىسىملىك بىر پوپ ئامېرىكىنىڭ «نيۇ يورك دەۋر گېزىتى» دە بۇ تور بەت ھەققىدە مۇنداق دېگەن: «پىسخولوگىيە مەركىزى تور بېتى، مەن ھازىرغىچە ئۇچرىتىپ باققان روھىي ساغلاملىق توغرىسىدىكى ئەڭ ياخشى ئىنتېرنېت ئۇچۇر مەنبەسى.» 2001-يىلى 10-ئايدا «لوس ئانژېلىس دەۋر گېزىتى» بۇ تور بەت ھەققىدە مۇنداق دەپ يازغان: «پىسخولوگىيە مۇتەخەسسسى جون گروھول (John Grohol) ئۇزۇن مۇددەت مۇشۇ داڭلىق تور بەتنى باشقۇرۇپ، ئۆزىگە ئىنتېرنېتتىكى روھىي ساغلاملىق ئۇچۇرلىرىنى تەمىنلەيدىغان كىشىلەرنىڭ ئەخلاقىي ئۆلچىمىنىڭ ۋەكىلى سۈپىتىدە تەلەپ قويۇپ كەلدى. ئۇ ھەقىقەتەنمۇ بۇ

خىزمەتلەرگە ئىنتايىن يۇقىرى تەلەپ بىلەن مۇئامىلە قىلىدۇ.»

تۆۋەندىكىسى مارگارىتانىڭ ماقالىسىدىكى مەزمۇنلار.

ئېھتىمال سىز مەلۇم بىر خىلدىكى يوقىتىشنى ئۆز بېشىڭىزدىن ئۆتكۈزۈۋاتقان بولۇشىڭىز مۇمكىن. مەيلى قايسى خىلدىكى قىيىن ۋاقىتقا دۇچ كەلگەن بولۇشىڭىزدىن قەتئىينەزەر، مۇتەخەسسسلەر ئوتتۇرىغا قويغان تۆۋەندىكى 14 نۇسخىسى سىزگە ياردەم قىلالايدۇ:

1. كەيپىياتىڭىزنى چۈشىنىش ۋە ئېتىراپ قىلىش

سەلبىي كەيپىياتتىن ئۆزىڭىزنى قاچۇرۇش پەقەتلا بىر ۋاقىتلىق چارە بولۇپ، ئۇ پەقەت كەلگۈسىدە تېخىمۇ كۆپ سەلبىي كەيپىياتلارنىڭ مەيدانغا كېلىشىنى كېچىكتۈرۈشى، كۈچلەندۈرۈشى، ھەتتا يامانلاشتۇرۇشى مۇمكىن. ئۆزىڭىزنىڭ ناچار كەيپىياتىنى يوشۇرۇش ئۆزىڭىزنىڭ مۇرىسىدىكى بىر نەرسىدىن ئۆزىڭىزنى ئېلىپ قېچىشقا ئوخشايدۇ. ناچار كەيپىياتىڭىزدىن ھەقىقىي تۈردە قۇتۇلۇشنىڭ بىردىن-بىر ئۇسۇلى ئۇنىڭغا تاقابىل تۇرۇپ، ئۇنى يوق قىلىشتىن ئىبارەت.

سىز بەزىدە ئۆزىڭىزنىڭ ناچار كەيپىياتى يەڭگىلى بولمايدىغان دەرىجىدە ئېغىرلىقى، دەپ ئەنسىرىشىڭىز مۇمكىن. مۇشۇنداق ئىشلار يۈز بەرگەندە، بەزى كىشىلەر ئۆزىڭىزنىڭ ناچار كەيپىياتىنى سەزمەيۋاتقانلىقى تۈپەيلىدىن ئاسانلا بىر پاتقاققا پېتىپ قالىدۇ. ئۇلار ئۆزىڭىزنىڭ ناچار كەيپىياتى ھەققىدە ئويلاپ، ئۇنىڭ ئىچىگە پېتىپ قېلىپ، ۋە ئوخشاش ئىشنى تەكرارلاپ، ئۆزىڭىزنىڭ ئازاب، ھەسرەت ۋە غەزەپ قاتارلىق ئۆزىڭىزنىڭ ئىچىگە يوشۇرۇنۇپ تۇرۇۋاتقان ھېسسىياتلارنى ھەقىقىي تۈردە سەزمەيدۇ.

ئاياللارنىڭ روھىي ساغلاملىقى مۇتەخەسسسى خىبېرت (Hibbert) كىشىلەرنىڭ يامان كەيپىياتى، بولۇپمۇ قايغۇ-ھەسرەتكە تاقابىل تۇرۇشنىڭ مۇنداق ئۇسۇللىرىنى يېتىلدۈرگەن:

-- پاراڭلىشىش (Talking)

-- چېنىقىش (Exercising)

-- سەنئەتكارلاردەك سۆز قىلىش (Artistic expression)

-- لېنىنىڭ ئېلىش ياكى سەرگۈزەشتىلىرىنى يېزىش (Recording or writing)

(experiences)

-- ئۆكسۈپ يىغلاش (Sobbing)

يۇقىرىدىكى سۆزلەرنىڭ ئىنگلىزچىسىنىڭ باش ھەرپىنى قوشسا، ئىنگلىزچە «كۆز يېشى» (TEARS) دېگەن سۆز بولىدىغان بولۇپ، بۇ ئۇسۇل «TEARS» ئۇسۇلى دەپ ئاتىلىدۇ. تۇرمۇشنىڭ بېسىملىرى ۋە بىر تاقابىل تۇرغىلى بولمايدىغان دەرىجىدىكى روھىي ھالەتكە كىرىپ قالغاندا، مۇشۇ 5 ئىشنى قىلساق، ئۇنىڭ بىزگە كۆپ ياردىمى بولىدۇ. خىبېرت كىشىلەرگە ھەر كۈنى ئۆزىنىڭ كەيپىياتىنى تەڭشەشكە مەخسۇس ۋاقىت ئاجرىتىپ قويۇشنى تەۋسىيە قىلىدۇ. ھەر كۈنى 15 مىنۇت ئاجرىتىپ قويسىمۇ ئادەمنىڭ كەيپىياتىنى تەڭشەشكە زور پايدىسى بولىدۇ. كىشىلەر ئۆزىنىڭ كەيپىياتىغا باھا بەرمەسلىكى ياكى ئۇنىڭغا باھانە تاپماسلىقى، بەلكى ئۇنى ئۆز تۇرمۇشىنىڭ بىر قىسمى، دەپ قوبۇل قىلىشى كېرەك.

2. ئۆزىڭىزنىڭ كەيپىياتى ھەققىدە باشقىلار بىلەن پاراڭلىشىڭىز

كىشىلەر ئۆزىدىكى ئېغىر مەسىلىلەرنى يوشۇرىدىكەن، ئۇ مەسىلىلەر تېخىمۇ ئېغىرلىشىپ ۋە چوڭىيىپ، دەھشەتلىك ئەندىشە ۋە ۋەھىمگە ئايلىنىدۇ. ئەمما، ئەگەر سىز ئۆزىڭىزنىڭ قىيىنچىلىقلىرى ھەققىدە باشقىلار بىلەن پاراڭلاشسىڭىز، ئۆزىڭىزدىكى ئەندىشەنى ياخشىراق چۈشىنىشكە پايدىسى بولۇپ، باشقىلارنىڭ قىممەتلىك تەكلىپلىرىگە ئىگە بولالايسىز. ئۇلارنىڭ بەزىلىرى بۇرۇن سىز بىلەن ئوخشاش خىلدىكى مەسىلىلەرگە ئۇچراپ باققان بولۇپ، ئۇلار سىزگە دەل جايدا تەكلىپ-پىكىرلەرنى بېرەلەيدۇ.

3. قىيىنچىلىقنى يىراقتىن كۆزىتىپ چۈشىنىپ بېقىڭىز

سىز مەلۇم بىر كىرىمىنىڭ ئىچىگە كىرىپ قالغاندا، ئۇنىڭ ياخشىلىنىش تەرىپىنى كۆرۈش قىيىنغا توختايدۇ. ئەمما سىز ئۇنى مەلۇم ئارىلىق قالدۇرۇپ تۇرۇپ كۆزەتسىڭىز، سىز ئۇنى پۈتۈنلەي باشقىچە بىر ھالەتتە تونۇپ يېتەلىشىڭىز مۇمكىن. سىز خىزمىتىڭىزدىن ئايرىلىپ قالىدىغىزمۇ؟ سىز بۇرۇنمۇ خىزمىتىڭىزنى يوقىتىپ قويۇپ، يەنە باشقا بىر خىزمەت تاپقان بولۇشىڭىز مۇمكىن.

سىز يولدىشىڭىز بىلەن ئۇرۇشۇپ قالدىڭىزمۇ؟ سىز بۇنداق مەسىلىنى بۇرۇنمۇ بىر نەچچە قېتىم ياخشى ھەل قىلىپ باققان بولۇشىڭىز مۇمكىن.

سىز بىر تاسادىپىي يوقىتىشقا ئۇچرىدىڭىزمۇ؟ سىز ئۆزىڭىزنىڭ بۇرۇنقى ھاياتىدا ئۇنداق ئەھۋالغا ئانچە ئۇچراپ باقمىغان. شۇڭا سىز كەلگۈسىدىمۇ ئۇنداق ئىشلارغا قايتا ئۇچرىمايمەن، دەپ پەرەز قىلىشىڭىز بولۇۋېرىدۇ.

بەزىلەر ھازىرقى خىزمىتىدىن ئايرىلىپ قېلىپ، ئۇنىڭدىن ياخشىراق بىر يېڭى خىزمەتنى تاپىدۇ. بەزى بۇزۇلغان مۇناسىۋەت بۇرۇنقىدىنمۇ ياخشىراق مۇناسىۋەتكە ئېلىپ بارىدۇ. بەزى ۋاقىتلاردىكى قورقۇنچلۇق تۇيغۇ سىزنى ئۆزىڭىزگە ئەڭ زۆرۈر بولغان ياردەمگە ئىگە قىلىدۇ.

4. ئۆز-ئۆزىڭىزدىن خەۋەر ئېلىشنى ئەڭ مۇھىم ئورۇنغا قويۇڭ

قىيىن ۋاقىتلاردا ئۆز-ئۆزىڭىزدىن خەۋەر ئېلىش ئىنتايىن مۇھىم. ئەگەر سىز ئۆزىڭىزنىڭ نورمال ئىقتىدارىڭىزدىن ئايرىلىپ قالىدىكەنسىز، ھەرگىزمۇ باشقىلارغا ياردەم قىلالمايسىز. قىيىن ۋاقىتلاردا نورمال ۋاقىتلاردىكىدەك ئۆزىڭىزنىڭ ساغلام ئادەتلىرىنى داۋاملاشتۇرۇشقا ۋاقىتىڭىز يەتمەسلىكى مۇمكىن. ئەمما سىز يەنىلا ئۆز-ئۆزىڭىزدىن ياخشى خەۋەر ئالالايسىز. مەسىلەن، ئەگەر سىز نورمال ئەھۋالدىكى چېنىقىشنى داۋاملاشتۇرالمىي قالىسىڭىز، ئۆيىڭىزنىڭ ئەتراپىدا 10-15 مىنۇت يول مېڭىپ، ئۆزىڭىزدىكى جىسمانىي بېسىم ۋە كۆڭلىڭىزدىكى ئۆمۈچۈك تورلىرىنى يوق قىلىۋېتىش. ئۆزىڭىز ئۈستىدە 10 مىنۇت تەڭشەش ئېلىپ بېرىش، ياكى 20 مىنۇت تاتلىق ئۇخلىۋېتىشنىڭمۇ زور پايدىسى بار. سىزگە بېسىم بولۇپ تۇيۇلغان نەرسە بىر خىل روھىي نەرسە بولماستىن، ئۇ بەزىدە بىر خىل مارافون (marathon) ياكى ئۇزۇنغا سوزۇلغان قىيىن ۋەزىپە بولۇشىمۇ مۇمكىن. سىز ئۆزىڭىزنىڭ ئىش قىلىش تېزلىكىنى ياخشى تەڭشەپ، چوقۇم ئارام ئېلىشقا ۋاقىت چىقىرىپ، ئۆزىڭىزنىڭ كۆڭلى بىلەن بەدىنىنى ئارىلاپ-ئارىلاپ يېڭىدىن ئىشقا سېلىپ تۇرۇشىڭىز كېرەك.

5. سىز بىر ئاپەتكە يولۇقتىڭىزمۇ ياكى بىر قولايىسىزلىققىمۇ؟ شۇنى ئېنىقلىۋېلىڭ

بىز بەزىدە مەسىلىلەرنى ھەددىدىن زىيادە يۇقىرى مۆلچەرلەپ، ئوڭشىغىلى بولىدىغان ئىشنى بىر ئاپەتكە ئايلاندۇرۇپ قويىمىز. مۇنداق بىر قائىدىنى ئەستە چىڭ تۇتۇڭ: پۇل بىلەن

ئوڭشىغىلى بولىدىغان مەسىلە بىر ھەقىقىي مەسىلە ئەمەس. بۇ قائىدە كىشىلىك تۇرمۇشتا ئىنتايىن مۇھىم بولۇپ، ئەگەر بىز ئۇنى ئەستە چىڭ تۇتمىساق، بەزىدە بىر قولايلىقنى بىر ئاپەتكە ئايلاندۇرۇپ قويىمىز.

6. بەزى ئەھۋالنى قوبۇل قىلىشنى مەشىق قىلىش

ئۆزىڭىزنىڭ كونتروللۇقى ئاستىدا ئەمەس ئىشلارنى بىر ۋاراق قەغەزگە يېزىپ چىقىڭ. بۇ ئىشلار سىز باش قاتۇرمىسىڭىزمۇ بولىدىغان ئىشلار بولۇپ، ئۇلارنى قويۇۋېتىش ياكى ئۇلار ئۈستىدە ئەنسىرەپ ياكى ئويلىنىپ يۈرمەڭ. ئۆزىڭىزنى تەڭشەش ياكى دۇئا قىلىش جەريانىدا، ئۆزىڭىز كونترول قىلالمايدىغان ئىشلارنى ياراتقۇچىڭىزغا تاپشۇرۇپ، ئۇلاردىن قول ئۈزۈڭ. پۈتۈن كۈچىڭىزنى ئۆز-ئۆزىڭىزدىن خەۋەر ئېلىش، ئۆزىڭىزنىڭ گەپ-سۆزلىرى، ئۆزىڭىزنىڭ ئىش-ھەرىكىتى، ۋە ئۆزىڭىزنىڭ قارارلىرى قاتارلىق ئۆزىڭىز كونترول قىلالايدىغان ئىشلارغا مەركەزلەشتۈرۈڭ.

ئاللاھ: ئۆزى كونترول قىلالمايدىغان ئىشلار ئۈستىدە ئەنسىرەش ۋە باش قاتۇرۇشنىڭ ھېچ قانداق ئەمەلىي قىممىتى ۋە ئەھمىيىتى يوق. ئۇنداق قىلىش ۋاقىت ۋە زېھن ئىسراپچىلىقىدىن باشقا نەرسە ئەمەس.

7. باشقىلاردىن ياردەم سوراش

«ھازىرقى قىيىن ۋاقىتقا ئۆزۈم تاقابىل تۇرالايمەن»، دەپ ئويلىشىڭىز مۇمكىن. نۇرغۇن كىشىلەر ئاشۇنداق ئويلايدۇ. لېكىن بىز قىيىن ۋاقىتقا دۇچ كەلگەندە، ھەممە ئىشنى ئۆزىمىز كونترول قىلىشتىن ۋاز كېچىپ، باشقىلاردىن ياردەم سورىشىمىز، ھەمدە باشقىلارنىڭ ياردىمىنى كەتكۈزۈش بىلەن قوبۇل قىلىشىمىز كېرەك. باشقىلاردىن ياردەم سورىغاندا گەپنى ئوچۇق ياكى تۈز قىلىۋېرىڭ. باشقىلارغا ئۆزىڭىزنىڭ نېمىگە ئېھتىياجى بارلىقىنى ئېنىق دەڭ. ئۆزىڭىزنىڭ ياردەم ۋە ھېسداشلىق ئىستەيدىغانلىقىڭىزنى، ھەمدە باشقىلارنىڭ تەنقىدىنىڭ كېرىكى يوقلۇقىنى ئاشكارا دەۋېرىڭ.

ئۆزىڭىزنىڭ يېقىن كىشىلىرىدىن ياردەم سوراش، سىز بىلەن ئۇلار ئوتتۇرىسىدىكى مۇناسىۋەتنى يېقىنلاشتۇرۇشقا پايدىلىق. قىيىن ۋاقىتلاردا قېرىنداشلار ۋە دوستلار بىر يەرگە

كېلىپ، قىيىنچىلىق ئىچىدە قالغان كىشىنىڭ دەردىنى ئاڭلاش، ئۇنىڭ دەردى توغرىسىدا پاراڭلىشىش، ئۇنىڭ غەم-ئازابىغا شېرىك بولۇش، يالغۇز ئۇنىڭ كۆڭۈل ئازابىدىن قۇتۇلۇشىغا ياردىمى بولۇپلا قالماي، ئۇنىڭ بىلەن بولغان مۇناسىۋەت ۋە باغلىنىشىنىمۇ كۈچەيتىدۇ. ياردەمنىڭ تۈرلىرى ھەر خىل بولىدۇ. ئۇ ئائىلە ئەزالىرىدىن، دوستىدىن، خىزمەتدەشىدىن، دوختۇردىن، پىسخولوگىيە مەسلىھەتچىسىدىن، بەزى تەشكىلاتلاردىن، ھەتتا ياراتقۇچىدىن كېلىشى مۇمكىن.

8. ناچار كىشىلەر بىلەن ئارىلىشىش ۋاقتىنى چەكلەش

ناچار كىشىلەر بىلەن ئارىلىشىش ۋاقتىنى چەكلەش، ياكى بولمىسا ئۇلار بىلەن زادىلا ئارىلاشماڭ. بۇ يەردىكى «ناچار كىشىلەر» سىزنى قوللىمايدىغان، ئىشەنچلىك ئەمەس، ھەمدە سىزنىڭ مەنپەئىتىڭىزگە ھېچ قانداق پەرۋا قىلمايدىغان كىشىلەرنى كۆرسىتىدۇ. ئۇلار سىزنىڭ گېپىڭىزگە قۇلاق سالمايدۇ. ئۇنىڭ ئەكسىدە سىزنى تەنقىد قىلىپ، سىزگە باھا بېرىپ، ۋە سىزدىن بىر نەرسىنى تەلەپ قىلىدۇ. ئۇلار بىلەن ئارىلاشقاندىن كېيىن، سىز ھەممىدىن قۇرۇق قالغاندەك بىر ھېسسىياتقا كېلىپ قالسىز. باشقىچە قىلىپ ئېيتقاندا، ئۇلار سىزنىڭ كۆڭلىڭىزنى تېخىمۇ پەرىشان قىلىۋېتىدۇ.

9. ھازىرقى ئەھۋالنى ئەستە تۇتۇش

چوڭقۇر نەپەس ئېلىش، ئېتىكاپتا ئولتۇرۇش (mediation) ۋە يوگا گۇمپىسى قاتارلىق ۋاستىلەرنى قوللىنىپ، كۆڭلىڭىزنى نۆۋەتتىكى ئەھۋالغا يىغىپ تۇرۇڭ.

10. كىرىزىسنىڭ ئاخىرلاشقانلىقىنى جاكارلاش

ناھايىتى كۆپ ۋاقىتلاردا بىز بىرەر كىرىزىسنىڭ ئۆزىمىزنىڭ تۇرمۇشى ۋە كۆڭلىمىزنى ناھايىتى ئۇزۇن ۋاقىت كونترول قىلىۋېلىشىغا يول قويىمىز. شۇنىڭ بىلەن بىز چارچاپ كېتىمىز، ۋە بارغانسېرى كۈچلۈك تەشۋىشكە ۋە غەمگە پاتىمىز. شۇنىڭ بىلەن بىر ئۈنۈملۈك چارە تېپىشقا ئىشلىتىدىغان كۈچىمىز قالماي قالىدۇ. بىر كىرىزىسنىڭ ئاخىرلاشقانلىقىنى جاكارلاش ئارقىلىق، سىز كۆڭلىڭىزنى تىنچلاندۇرۇپ، مەسلىنى ھەل قىلىش چارىسىنى تاپالايسىز.

مەسىلەن، ئاجرىشىش بىر ئازابلىق ۋە ئۇزۇن ۋاقىت تەلەپ قىلىدىغان جەريان. سىز بۇ جەرياننى دەماللىققا ئاخىرلاشتۇرالماسلىقىڭىز مۇمكىن. ئەمما سىز ئالدى بىلەن مەزكۇر كرىزىستىن كېلىپ چىققان ئازابلىنىشقا خاتىمە بېرىپ، ئاندىن قالغان رەسمىيەتلەرنى ئاستا-ئاستا بېجىرىشىڭىز مۇ بولۇۋېرىدۇ. ئەمەلىيەتتە بۇنىڭ رەسمىيەتلىرى بىر كرىزىس ئەمەس.

11. ئەھۋالنى سىرتنىڭ ئادىمىدەك كۆزىتىش

كرىزىستىن «دەم ئېلىش». بۇنىڭ مەنىسى سىز ئۆزىڭىزنى ھازىرقى جىددىي روھىي ھالەتتىن توختىتىپ، مەسىلىنى خۇددى بىر سىرتنىڭ ئادىمىدەك كۆزىتىش، ۋە بىر دوستىڭىزنىڭ ياكى بىر خىزمەتدېشىڭىزنىڭ بۇ مەسىلىگە قانداق قارايدىغانلىقىنى ئاڭلاپ بېقىشتىن ئىبارەت. چوڭقۇر تىنىپ، كۆڭلىڭىزدىكى ھېسسىي تۇيغۇنى يېقىندىن بىلىپ بېقىش. شۇنداق قىلىش ئارقىلىق، سىز غەم ئىچىدە يۈرۈپ ئېرىشەلمىگەن بەزى ياخشى ئىدىيەلەرگە ئېرىشىپ قېلىشىڭىز مۇمكىن.

12. تەدبىر قوللىنىش

نېمە قىلىشنى بىلمەي قالغان بولسىڭىز، ئالدى بىلەن شۇ جەھەتتە بىر ئىش قىلىش. يولۇققان مەسىلىلەرنى بىر ۋاراق قەغەزگە يېزىپ چىقىش، تونۇشلىرىڭىزغا تېلېفون قىلىش، ۋە ئۇچۇر توپلاش. ھەقىقىي ئەھۋالدىن ئۆزىڭىزنى قاچۇرىشىڭىز سىزدىكى غەم ۋە «مۇنداق قىلىسام قانداق بولار؟» دېگەن خىياللار تېخىمۇ كۈچىيىپ ۋە كۆپىيىپ ماڭىدۇ. بىرەر ئىش كۆرۈش ئارقىلىق سىز ئۆزىڭىزنى قايتىدىن روھلاندۇرالايسىز.

13. سىزنىڭ قىيىن ۋاقىتىڭىز سىز ئۆزىڭىز ئەمەس - بۇنى ئەستە چىك تۇتۇش

سىز دۇچ كەلگەن مەسىلىلەر ياكى كرىزىسلار سىز ئۆزىڭىز ئەمەس. يولدىشىڭىز بىلەن ئاجرىشىش، سىزنىڭ كېسىلىڭىز، سىز يېگەن روھىي زەربە، ياكى بانكا بىلەن بولغان چاتاق سىز ئۆزىڭىز ئەمەس. سىزنىڭ بېشىڭىزدىن ھازىر قانداق ئىش كۆتۈۋاتقانلىقىدىن قەتئىينەزەر، سىز ھەممە ئەزايسىزى تولۇق بار بولغان بىر مۇكەممەل ئىنسان.

14. ئوخشىمىغان ئادەم ئوخشىمىغان تەرىقىدە نورماللىشىدۇ - بۇنى ئەستە چىڭ ساقلاڭ

ھەر بىر ئادەمنىڭ ئۆزى يولۇققان مەسىلىلەرنى ھەل قىلىش جەريانى شۇ ئادەمنىڭ ئۆز سەپىرى بولۇپ، ئۇنىڭغا كەتكەن ۋاقىتنى باشقىلار ئۆلچىسە بولمايدۇ. ئوخشىمىغان ئادەملەرنىڭ ئىشلىرىنى چۈشىنىش ئىقتىدارى ئوخشاش بولمايدۇ. شۇڭلاشقا ئوخشىمىغان ئادەملەرنىڭ روھىي جەھەتتە نورماللىشىش ئۇسۇلىمۇ ئوخشاش بولمايدۇ.

قىيىن ۋاقىتلار ئادەمگە تاقابىل تۇرۇش زادىلا مۇمكىن ئەمەستەك تۇيۇلىدۇ، ھەمدە ئادەمنى ناھايىتى قاتتىق چارچىتىۋېتىدۇ. ئەمما سىز ئۇنىڭ روھىي ئازابىنى ئازايتىش ئۈچۈن نۇرغۇن ئىشلارنى قىلالايسىز. ئەگەر سىز بىر كىشىنى ئىچىدە ئەمەس، پەقەت ھەل قىلىشقا تېگىشلىك بىر قىسىم مەسىلىلىرى بار بىرى بولسىڭىز، سىز كەسىپ ئەھلىلىرىدىن ياردەم سورىشىڭىز مۇمكىن بولىدۇ.

«ئۆزىڭىزنىڭ تۆشكىنى كۈن چىقۇۋاتقان ۋاقىتتا ئەتكەن ئەڭ ياخشى.» بىز خاتىرجەم ئۆتۈۋاتقان ۋاقىتتا ئۆز ۋاقتىمىز بىلەن ئۆز تىرىشچانلىقىمىزنىڭ بىر قىسمىنى يۈز بېرىش ئېھتىماللىقى بار بولغان ھەر خىل مەسىلىلەرنىڭ ئالدىنى ئېلىشقا ئىشلەتسەك ھەممىدىن ياخشى بولىدۇ. پەيتىنى قولدىن بەرمەي، تەجرىبە-ساۋاقلارنى يەكۈنلەڭ. قىيىنچىلىق كۆسۈش ۋە ئۆگىنىشنىڭ ئەڭ ياخشى پۇرسىتى. بىز ئۇ ئارقىلىق ئۆزىمىزنى، باشقىلارنى، ۋە ئەتراپىمىزدىكى دۇنيانى تېخىمۇ مۇكەممەل چۈشىنىۋالغىلىمىز. ھەر بىر قىيىنچىلىققا بىر قىسىم مۇكاپاتلار يوشۇرۇنغان بولىدۇ. بۇ مۇكاپاتلار چىداملىق، ئاقىللىق، باشقىلارنىڭ كۆڭلىنى چۈشىنىش ئىقتىدارى، ۋە روھىي بىلىملەرنى چوڭقۇرلاشتۇرۇشقا بولغان ئىنتىلىش قاتارلىقلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ.

مەن پايدىلانغان ماقالىدىكى مەزمۇن مۇشۇ يەردە ئاخىرلاشتى.

ئاخىرقى سۆز

مەن بۇ قېتىم پايدىلانغان ماقالە بىر ئىلمىي ماقالە شەكلىنى ئالغان بولۇپ، ئۇنىڭدا بىر قىسىم روھىي ساغلاملىق مۇتەخەسسسلەرنىڭ ئىسمى ئەينەن بېرىلگەن، ھەمدە ئۇلارنىڭ سۆزلىرى شۇ پېتى نەقىل كەلتۈرۈلگەن. مەن مەزكۇر ماقالىنى ئاساسلىقى كەسىپ ئەھلى ئەمەس

بولغان ئادەتتىكى ئوقۇرمەنلەر ئۈچۈن تەييارلىغان بولغاچقا، ئۇ مۇتەخەسسسلەرنىڭ ئىسمى ۋە ئۇلارنىڭ سۆزلىرىنى ئەينەن ئالمىدىم. شۇڭلاشقا كىمنىڭ نېمە دېگەنلىكىگە قىزىقىدىغان قېرىنداشلار ئەسلىدىكى مەنبەگە قارىساڭلار بولىدۇ. ئەگەر بەزى قېرىنداشلار ئەسلىدىكى مەنبەنى ئاچالماي قالساڭلار، ماڭا دېسەڭلار، مەن ئۇنى (يەنى ئەسلىدىكى ئىنگلىزچە ماقالىنى) ئېلخەت ئارقىلىق ماڭدۇرۇپ بېرىمەن.

بۇ ماقالىنى ھېچكىمدىن سورىماي، مەنبەسىنى بەرگەن ئاساستا باشقا ھەر قانداق تورغا چىقارسىڭىز، ياكى ئېلېكتىپقا ئوخشاش باشقا ھەر قانداق شەكىلدە ئىشلەتسىڭىز بولۇۋېرىدۇ. بۇ ماقالە بارلىق ئۇيغۇرلارغا مەنسۇپ.

پايدىلىنىش مەنبەلىرى:

[1] Therapists Spill: 14 Ways to Get Through Tough Times

<http://psychcent.....gh-times/00017027>

مەنبە : مىسرانىم مۇنبىرى

مەنزىل تورى ئېلېكتىپ گۇرۇپپىسى

www.Menzil.biz

book@menzil.biz   menzilbiz@163.com